

Forslag

til

Lov om valgmenigheder.

Fremsat den 1. marts 1972 af *kirkeministeren*.

Kapitel 1.

Anerkendelse.

§ 1. Medlemmer af folkekirken, der ønsker at danne en særlig menighed inden for folkekirken med en af dem valgt person som præst, har på de i §§ 2-3 nævnte betingelser ret til at få denne valgmenighed anerkendt som led af folkekirken.

Stk. 2. Anerkendelse af en valgmenighed meddeles af kirkeministeren.

§ 2. Ansøgning om anerkendelse af en valgmenighed og stadfæstelse af dennes præst, jfr. § 14, stk. 1, skal underskrives af 50 personer, der har valgtret til menighedsråd.

Stk. 2. Ansøgningen skal vedlægges erklæring fra en person, der opfylder betingelserne for ansættelse som præst i folkekirken om, at han er villig til at modtage stadfæstelse som præst for valgmenigheden. Er han allerede ansat som præst i folkekirken, skal han tillige erklære sig villig til at træde denne stilling.

§ 3. Det er en betingelse for anerkendelsen, at valgmenigheden har en kirke eller en kirkesal, der opfylder kravene efter § 11, stk. 2, eller har adgang til at benytte en kirke, jfr. stk. 2 og 3.

Stk. 2. En valgmenighed kan anerkendes, hvis biskoppen efter anmodning fra 10 af ansøgerne, der bor i samme sogn eller sognedistrikt, har afgivet erklæring om, at valgmenighedens brug af den kirke, hvortil de hører, ikke vil hindre sogne- eller distriktsmenighedens brug af denne.

Kirkemin. j. nr. 2610.

169 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Stk. 3. Taler forholdene derfor, kan en valgmenighed anerkendes, hvis biskoppen har godkendt en overenskomst mellem valgmenigheden og et trossamfund uden for folkekirken om benyttelse af en kirke, der tilhører trossamfundet, jfr. § 11, stk. 3.

Kapitel 2.

Organisation m. v.

§ 4. En valgmenighed står under tilsyn af provsten for det provsti, hvor valgmenigheden har sit hjemsted, jfr. § 7, og af stiftets biskop samt under overtilsyn af kirkeministeriet.

§ 5. Valgmenighedens vedtægter, der bl. a. skal indeholde regler om valg af bestyrelse samt af formand og næstformand, fastsættes af menigheden og godkendes af biskoppen. Provsten og biskoppen skal underrettes om, hvem der er formand og næstformand for valgmenighedens bestyrelse.

§ 6. Valgmenigheden fører en fortegnelse over menighedens medlemmer og sender meddelelse til kirkelige og borgerlige myndigheder om ind- og udtrædelse af medlemmer. Regler herom fastsættes af kirkeministeriet.

§ 7. Valgmenighedens bestyrelse skal meddele kirkeministeriet, hvor menigheden har sit hjemsted.

§ 8. Valgmenighedens udgifter afholdes af menighedens medlemmer.

§ 9. Valgmenighedens bestyrelse tilrettelægger kirkebetjeningen og fastsætter de ansattes lønning og øvrige ansættelsesvilkår.

§ 10. Ved valgmenighedens gudstjenester kan der indsamles til samme formål, hvortil indsamling er tilladt ved folkekirkens andre gudstjenester.

Stk. 2. Valgmenigheden skal føre kontrol med indsamlede midler. Regler herom optages i menighedens vedtægter, jfr. § 5.

Kapitel 3.

Kirker og kirkegårde.

§ 11. Inden valgmenighedens kirke eller kirkesal, jfr. § 3, stk. 1, tages i brug, skal den indvies efter reglerne om indvielse af folkekirkens kirker. Biskoppen kan tillade fravigelse fra reglerne.

Stk. 2. Inden indvielsen skal det ved et provstesyn være konstateret, at kirken eller kirkesalen er i forsvarlig stand og forsynet med alt, hvad der kræves til afholdelse af gudstjeneste og udførelse af kirkelige handlinger.

Stk. 3. Inden den i § 3, stk. 3, nævnte overenskomst godkendes, skal det ved en af biskoppen foranlediget besigtigelse være konstateret, at kirken opfylder kravene efter stk. 2.

§ 12. En valgmenighed kan med kirkeministerens tilladelse anlægge kirkegård til brug for valgmenighedens medlemmer.

Stk. 2. Inden tilladelse gives, skal valgmenigheden stille sikkerhed for kirkegårdens fortsatte vedligeholdelse i tilfælde af menighedens opløsning. Størrelsen og arten af sikkerheden fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Kirkegården skal indvies, inden den tages i brug.

§ 13. Medlemmer af valgmenigheden har ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor de bor, selv om den valgmenighed, de tilhører, har egen kirkegård i sognet.

Kapitel 4.

Præster.

§ 14. Det af valgmenigheden foretagne valg af præst stadfæstes af kirkeministeren

efter ansøgning fra menighedens bestyrelse, jfr. dog herved § 2, stk. 1.

Stk. 2. Det er en betingelse for stadfæstelsen, at den af menigheden valgte person opfylder betingelserne for ansættelse som præst i folkekirken, og at han, såfremt han allerede er ansat som præst i folkekirken, fratræder denne stilling.

§ 15. Den, der er stadfæstet som præst for en valgmenighed, skal modtage præstevielse, såfremt han ikke allerede er præsteviet, og have kollats af stiftets biskop.

§ 16. Inden valgmenighedens præst tiltræder, skal han skriftligt erklære samvittighedsfuldt at ville efterkomme de regler, der gælder for folkekirken, og de regler, der særligt gælder for valgmenigheder.

§ 17. Efter ansøgning fra valgmenighedens bestyrelse og præst kan kirkeministeren stadfæste en person som medhjælper hos valgmenighedens præst, såfremt han opfylder kravene efter § 14, stk. 2.

Stk. 2. Medhjælperen skal præstevies og have kollats som i § 15 anført og afgive den i § 16 nævnte skriftlige erklæring.

Stk. 3. Medhjælperen udfører kirkelige handlinger på valgmenighedspræstens ansvar.

§ 18. Dør en valgmenighedspræst eller fratræder han sin stilling, skal valgmenighedens bestyrelse omgående gennem provsten og biskoppen afgive indberetning herom til ministeriet.

Stk. 2. Ønskes valgmenighedens anerkendelse opretholdt, skal bestyrelsen snarest muligt tage skridt til, at den ledige præstestilling besættes påny.

Stk. 3. Efter bestyrelsens indstilling kan præstegerningen under ledighed i præstestillingen med biskoppens tilladelse udføres af en præst i folkekirken eller en anden, der er præsteviet i folkekirken.

Stk. 4. Tilbagekaldes valgmenighedens anerkendelse, jfr. § 21, tilbagekaldes tillige præstens stadfæstelse.

Kapitel 5.

Kirkebøger.

§ 19. Valgmenighedens præst fører kirkebog over de kirkelige handlinger, han foreta-

ger, efter de regler der gælder for førelse af folkekirkens ministerialbøger. Kontramini-
 strialbog føres dog kun over de konfirmati-
 oner, han foretager.

Stk. 2. Provsten autoriserer kirkebøgerne og fører tilsyn med deres førelse efter de regler, der gælder for folkekirkens ministerialbøger.

Stk. 3. Valgmenighedens præst afgiver meddelelser m. v. i forbindelse med kirke-
 bogsføringen efter regler, der fastsættes af
 kirkeministeren.

Stk. 4. Attester efter valgmenighedens
 kirkebog udstedes efter de regler, der gælder
 for udstedelse af attester efter folkekirkens
 ministerialbøger.

§ 20. Tilbagekaldes valgmenighedens
 anerkendelse, afleveres kirkebøgerne med
 arkivmateriale til sognepræsten i det sogn,
 hvor valgmenigheden har haft sit hjemsted.

Stk. 2. Udskrevne kirkebøger afleveres til
 landsarkivet efter de regler, der gælder for
 folkekirkens ministerialbøger.

Kapitel 6.

Tilbagekaldelse af anerkendelse.

§ 21. En valgmenigheds anerkendelse til-

bagekaldes, når bestyrelsen fremsætter be-
 gæring herom.

Stk. 2. Er betingelserne for valgmenighe-
 dens anerkendelse ikke længere til stede, el-
 ler overholder menigheden eller dens præst
 ikke de regler, der gælder for menigheden,
 kan anerkendelsen tilbagekaldes.

Stk. 3. Hvis den kirkelige betjening af
 valgmenighedens medlemmer efter biskop-
 pens skøn ikke varetages på forsvarlig måde,
 kan han efter forudgående forhandling
 med valgmenighedens bestyrelse overfor
 kirkeministeren stille forslag om, at menig-
 hedens anerkendelse tilbagekaldes.

Kapitel 7.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 22. Loven træder i kraft den 1. juli
 1972.

Stk. 2. Lov nr. 88 af 15. maj 1903 om
 valgmenigheder ophæves.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Færøerne og
 Grønland, men kan ved kongelig anordning
 sættes i kraft for disse landsdele med de af-
 vigelser, som de særlige færøske og grøn-
 landske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Lov nr. 88 af 15. maj 1903 om valgmenigheder
 (Rigsdagstidende 1902-03; Landst. Tid. sp. 35-39,
 198, 1938-40, 1978; Folket. Tid. sp. 5371, 5446,
 5471; Till. A. sp. 2701-16; Till. B. sp. 663-76, 1911-
 12; Till. C. sp. 1515-30, 1595-96) er kun undergået
 enkelte, mindre betydende ændringer i den siden
 lovens givelse forløbne tid, og er nu navnlig som
 følge af ændringer af den øvrige lovgivning delvis
 forældet. En revision af loven er således allerede af
 denne grund påkrævet.

Hertil kommer, at det i de senere år på grund af
 mangel på ansøgere har vist sig vanskeligt for valg-
 menighederne at overholde den gældende frist af 6
 måneder for genbesættelse af ledigblevne præstestil-
 linger. Uanset at lov nr. 97 af 17. marts 1971 om
 afhjælpning af præstemangelen antagelig i nogen
 grad vil råde bod på de bestående vanskeligheder

med hensyn til besættelse af ledige præstestillinger,
 må det dog påregnes, at det i overskuelig tid fortsat
 i mange tilfælde vil forekomme, at ledigblevne stil-
 linger på grund af mangel på ansøgere må henstå
 ubesatte i længere tid. Under hensyn hertil foreslås
 det at ophæve den gældende frist af 6 måneder for
 genbesættelse af ledigblevne stillinger som valgme-
 nighedspræst samt at ophæve bestemmelsen om, at
 ingen kan få stadfæstelse som præst for mere end én
 valgmenighed. Ved ophævelsen af sidstnævnte be-
 stemmelse overflødiggøres bestemmelserne om ad-
 gangen til at oprette filialmenigheder til bestående
 valgmenigheder, hvorfor disse bestemmelser ligele-
 des foreslås ophævet.

Gennemførelsen af lov nr. 173 af 28. april 1971
 om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse af
 visse tjenestemænd giver endvidere anledning til at
 ændre de bestemmelser i valgmenighedsloven, der

foreskriver kongelig stadfæstelse af valgmenighedspræster, således at disse bestemmelser bringes i overensstemmelse med princippet i den nævnte lov, hvorefter kongelig udnævnelse inden for folkekirken kun finder sted til stillinger som provst og biskop.

Den af kirkeministeriet i 1964 nedsatte strukturkommission har i den i marts 1971 afgivne betænkning: Folkekirken i det moderne samfund (nr. 610/1971) enstemmigt udtalt sig for, at man fortsat bør have en valgmenighedslovgivning. Kommissionen har endvidere fremsat forslag om, at de gældende lovbestemmelser på dette område ændres og suppleres på en række punkter. Herom henvises til bemærkningerne nedenfor til de enkelte bestemmelser.

Det foreliggende forslag er tiltrådt af biskopperne samt af bestyrelsen for Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder.

Lovforslagets gennemførelse indebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

I bilaget til lovforslaget er den gældende lov og lovforslaget opstillet som parallelekster.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelsen afløser den nugældende lovs § 1. Med hensyn til reglerne om ansøgenes antal og om de personlige betingelser, ansøgerne og den af dem valgte præst skal opfylde, samt om stadfæstelse af valgmenighedspræster henvises til §§ 2, stk. 1, og 14, stk. 1 og 2.

Til stk. 1. Det er anset for overflødig udtrykkelig at anføre, at tilhørsforholdet til sognemenigheden ophører ved indtræden i en valgmenighed, da den kirkelige lovgivning ikke anerkender, at et medlem af folkekirken kan have aktuelt tilhørsforhold til flere menigheder samtidig.

Til stk. 2. Da anerkendelse af en valgmenighed sker i forbindelse med stadfæstelsen af menighedens første præst, og da stadfæstelse af valgmenighedspræster som omtalt i de almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 14, stk. 1, fremtidig findes at burde meddeles af kirkeministeren i stedet for som hidtil af kongen, skønnes det rimeligt, at også anerkendelse af valgmenigheder fremtidig meddeles af kirkeministeren.

Det er ikke anset for påkrævet at opretholde den i den nugældende lovs § 3 indeholdte bestemmelse om, at en valgmenigheds anerkendelse som regel ikke bør finde sted i det første år, efter at en ny sognepræst er blevet ansat.

Til § 2.

Til stk. 1. Med henblik på tilstedeværelsen af det fornødne økonomiske grundlag for dannelse af en ny valgmenighed foreslås det i overensstemmelse med strukturkommissionens indstilling, at minimumsantallet af ansøgere (stiftere), der i den nugældende lovs § 1 er fastsat til 20, forhøjes til 50.

Med hensyn til de personlige betingelser, som ansøgerne skal opfylde, har strukturkommissionen foreslået, at det i den nugældende lovs § 1 stillede krav om egen husstand ændres, således at ethvert myndigt medlem af folkekirken skal kunne være ansøger (stifter). Man har dog anset det for rimeligere at kræve, at ansøgerne skal opfylde betingelserne for at have stemmeret ved valg til menighedsråd, jfr. menighedsrådslovens § 4, stk. 1. (lovbekendtgørelse nr. 343 af 26. juni 1970), hvorefter aldersbetingelsen for valgret til menighedsråd er den samme som for valgret til folketinget.

Til stk. 2. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 2, nr. 3.

Til § 3.

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 2, nr. 2, idet man i modsætning til strukturkommissionen har fundet, at kravet om, at en valgmenighed enten har egen kirke (kirkesal) eller har opnået adgang til at benytte en kirke, bør opretholdes. Derimod har man ment, at der bør kunne bortses fra det hidtidige krav om, at mindst 10 af ansøgerne skal bo inden for en vis afstand fra valgmenighedens kirke.

Til stk. 2. Bestemmelsen korresponderer med bestemmelserne i § 6, stk. 2 og 3, i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. (lovbekendtgørelse nr. 151 af 30. maj 1961 som ændret ved lov nr. 156 af 8. maj 1968, lov nr. 47 af 20. februar 1969 og lov nr. 260 af 4. juni 1970). Disse bestemmelser, som ikke påtænkes ændret, er sålydende:

„Stk. 2. Når mindst 10 af en sognemenigheds eller sognedistriktsmenigheds medlemmer til biskoppen har indgivet begæring om brugen af kirken for en af dem dannet valgmenighed, og betingelserne derfor efter lov om valgmenigheder af 15. maj 1903 § 5, stk. 2, er til stede, fastsætter biskoppen efter indhentet erklæring fra menighedsrådet et regulativ for kirkens benyttelse af valgmenigheden.

Stk. 3. Den merudgift til kirkens opvarmning, belysning og rengøring m. m., som forårsages ved valgmenighedens brug af kirken i henhold til foranstående stk. 2, godtgøres denne af valgmenigheden med et vederlag, som fastsættes af kirkens overtilsyn efter forhand-

ling med menighedsrådet og valgmenighedens bestyrelse. Overtilsynets afgørelse kan indankes for kirkeministeriet“.

Man har således ikke ment at burde følge strukturkommissionens forslag om ret for valgmenigheder til vederlagsfri brug af folkekirkens kirker.

Det er skønnet uforløst at optage en til den nugældende lovs § 13, stk. 4, svarende bestemmelse om tilvejebringelse af et af biskoppen approberet regulativ for gudstjenestes afholdelse i tilfælde, hvor en valgmenighed har eller benytter flere kirker. Det vil herefter være overladt til valgmenighedens bestyrelse og præst selv at tage bestemmelse om, hvorvidt et sådant regulativ bør udarbejdes.

Til stk. 3. Bestemmelsen, der er ny, motiveres med, at det i praksis er forekommet, at en valgmenighed har ønsket at benytte en frimenighedskirke. Det skønnes ubetænkeligt at lovfæste den foreslåede regel, jfr. herved § 11, stk. 3, hvorefter der inden overenskomstens godkendelse skal foretages besigtigelse af kirken til konstatering af, at denne er egnet til folkekirkelig brug.

Til § 4.

Bestemmelsen afløser den nugældende lovs § 7. Da en valgmenighed efter § 1, stk. 1, udgør en menighed inden for folkekirken og som følge heraf vil være undergivet de regler, der gælder for folkekirken, for så vidt andet ikke er fastsat eller følger af valgmenighedernes særlige stilling, er det anset for uforløst at optage en bestemmelse herom i loven.

I kapitel 2, 3 og 5 er der foruden forskellige organisatoriske forskrifter optaget nogle bestemmelser, der fastlægger retstilstanden på en række områder, hvor den direkte anvendelse af de folkekirkelige regler kunne frembyde tvivl.

Den i den nugældende lovs § 7, stk. 2, hjemlede dispensationsregel er overflødiggjort af en række spredte bestemmelser i den kirkelige lovgivning.

Til § 5.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 9.

Til § 6.

Bestemmelsen afløser den nugældende lovs §§ 6 og 11, idet de heri indeholdte regler findes at burde henføres til de administrative forskrifters område.

Til § 7.

Da lovforslaget som i de almindelige bemærkninger anført åbner adgang til, at en præst stadfæstes som præst for flere valgmenigheder, jfr. herved også bemærkningerne til forslaget § 14, stk. 2, kan præ-

stens bopæl ikke som af strukturkommissionen foreslået i alle tilfælde betragtes som menighedens hjemsted.

For at forebygge tvivl f. eks. i forbindelse med valgmenigheders deltagelse i bispevalg, jfr. § 2, stk. 2, i lov om bispeembeders besættelse og om adgang til stiftsbåndsløsning (lovbekendtgørelse nr. 159 af 1. april 1950 som ændret ved lov nr. 152 af 24. april 1963), foreslås der indført en pligt for valgmenighedens bestyrelse til at anmelde til kirkeministeriet, hvor menigheden har sit hjemsted.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 8. Da tidligere overvejelser angående ydelse af driftstilskud til valgmenigheder er endt med negativt udfald, har man ikke ment i forbindelse med udarbejdelsen af dette forslag at burde optage det af strukturkommissionen fremsatte forslag om ydelse af statstilskud til hjælp til dækning af valgmenighedernes udgifter til præstelønninger op til nærmere behandling.

Derimod ydes der ifølge praksis statstilskud og lån af stiftsmidlerne til hjælp til dækning af udgifterne ved hoveddistandsættelse af valgmenighedskirker, ligesom der ydes lån af stiftsmidlerne til bestrielse af udgifterne ved større istandsættelser af de valgmenighederne tilhørende præsteboliger.

Valgmenighedsmedlemmer er iøvrigt nu ifølge § 7, stk. 3, i lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m. (lovbekendtgørelse nr. 320 af 26. juni 1970) fuldstændigt fritaget for påligning af kirkelige afgifter.

Med hensyn til de i den nugældende lovs § 22 omhandlede bidrag til sognekirkens opvarmning m. v. og vederlag til sognets kirkebetjente i tilfælde, hvor disse tillige betjener valgmenigheden, henvises til bemærkningerne henholdsvis til § 3, stk. 2, og til § 9.

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 15, stk. 1, 1. pkt. Kirkesangere skal ikke længere have kollats fra biskoppen eller aflægge embedsed, hvorfor bestemmelser herom er udeladt.

Bestemmelser svarende til de i den nugældende lovs § 15, stk. 2, indeholdte er ikke optaget i forslaget, idet nærmere regler om kirkebetjentenes virksomhed i forbindelse med valgmenighedens brug af sogne- eller distriktskirken nu må fastsættes inden for de rammer for ordningen af kirkebetjeningens forhold, som fastlægges i henhold til bestemmelserne i kapitel 9 i lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m. (lovbekendtgørelse nr. 320 af 26. juni 1970).

Til § 10.

Bestemmelsen, der afløser bestemmelserne i den nugældende lovs §§ 23 og 24, hjemler, at der i valgmenighedskirker ligesom i folkekirkens andre kirker uden særlig tilladelse kan indsamles til alle kirkelige formål og med særlig tilladelse (kgl. resolution eller anden særlig hjemmel) til andre formål.

I § 27, stk. 3, i lov om menighedsråd (lovbekendtgørelse nr. 343 af 26. juni 1970) er det særlig hjemlet, at en valgmenighed ved sine gudstjenester i sognekirken kan have anbragt bøsser til sit eget menighedsarbejde og sin egen frivillige menighedspleje.

Til § 11.

Til stk. 1. Bestemmelsen, der svarer til den nugældende lovs § 5, stk. 1, tager sigte på menighedens egen kirke eller kirkesal.

Med hensyn til bestemmelserne i den nugældende lovs § 5, stk. 2, henvises til forslaget § 3, stk. 2.

En til den nugældende lovs § 5, stk. 3, svarende bestemmelse om valgmenighedsmedlemmers adgang til at bruge den sogne- eller distriktskirke, hvortil de hører, findes nu i § 6, stk. 1, i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. (lovbekendtgørelse nr. 151 af 30. maj 1961 som ændret ved lov nr. 156 af 8. maj 1968, lov nr. 47 af 20. februar 1969 og lov nr. 260 af 4. juni 1970).

De i den nugældende lovs § 10, stk. 1 og 2, omhandlede bestemmelser om syn over valgmenighedskirker er afløst af bestemmelsen i § 45, stk. 2, i lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v. (lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947 som ændret ved lov nr. 50 af 16. marts 1956, lov nr. 93 af 31. marts 1965 og lov nr. 260 af 4. juni 1970), hvorefter valgmenighedskirker er undergivet forskrifterne i nævnte lov, herunder med hensyn til afholdelse af kirkesyn, med de lempelser, som efter andragende fra menighedens bestyrelse måtte blive tiltrådt af kirkeministeriet, jfr. herved også § 41 i kgl. anordning nr. 136 af 11. april 1953 angående vedligeholdelse af og tilsyn med kirkebygninger m. v.

Med hensyn til bestemmelsen i den nugældende lovs § 10, stk. 3, bemærkes, at den kirkerne tidligere påhvilende forpligtelse til at betale et årligt beløb til delvis dækning af provsternes lønning er bortfaldet pr. 1. juli 1969 med ikrafttrædelsen af lov nr. 294 af 18. juni 1969 om folkekirkens lønningsvæsen m. m., idet denne lov ikke indeholder en til § 45, stk. 3, i lov nr. 155 af 7. juni 1958 om folkekirkens lønningsvæsen m. v. svarende bestemmelse.

Bestemmelser om brug af kirker til formål, der ikke særlig er hjemlet i den kirkelige lovgivning, såsom afholdelse af kirkekoncerter, opførelse af kir-

kespil o. lign., findes nu i § 7 i den fornævnte lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m., hvorfor en til den nugældende lovs § 25 svarende bestemmelse ikke er optaget i forslaget.

Til stk. 2. Bestemmelsen afløser den tilsvarende bestemmelse i den nugældende lovs § 2, nr. 2.

Til stk. 3. Bestemmelsen, der er ny, tager sigte på det i forslaget § 3, stk. 3, nævnte tilfælde, hvor en valgmenighed ønsker at benytte en kirke, der tilhører et trossamfund uden for folkekirken, og ansøger om biskoppens godkendelse af en med trossamfundet indgået overenskomst herom.

Til § 12.

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 12, stk. 2, 1. pkt., dog med den ændring, at adgangen til at meddele tilladelse til anlæggelse af en valgmenighedskirkegård ikke skal være betinget af, at valgmenigheden har sin egen kirkebygning, idet der ikke skønnes at foreligge tilstrækkelig motivering for at opretholde denne betingelse.

Til stk. 2. Da den i den nugældende lovs § 12, stk. 2, 3. pkt., foreskrevne tinglysning af en deklaration på selve kirkegården angående dennes fredning og vedligeholdelse ikke som i bestemmelsen forudsat tilvejebringer sikkerhed for den fremtidige vedligeholdelse af kirkegården i tilfælde af valgmenighedens opløsning, foreslås det i stedet at gøre tilladelse til anlæggelse af en valgmenighedskirkegård betinget af, at der stilles en af kirkeministeriet godkendt sikkerhed for kirkegårdens fortsatte vedligeholdelse i tiden fra valgmenighedens opløsning og indtil nedlæggelse af kirkegården lovligt kan ske.

Ifølge kgl. anordning nr. 143 af 20. april 1953 om kirkegårde § 38 er en valgmenighedskirkegård undergivet forskrifterne i nævnte anordning med de lempelser, som efter andragende fra menighedens bestyrelse måtte blive tiltrådt af ministeriet, hvorfor bestemmelser om kirkegårdens indretning og vedligeholdelse samt om tilsynet hermed er udeladt af forslaget.

Til stk. 3. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 12, stk. 2, 2. pkt.

Til § 13.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 12, stk. 1, men er for at forebygge tvivl suppleret med en tilføjelse om, at reglen også gælder i tilfælde, hvor den valgmenighed, som den afdøde tilhørte, har egen kirkegård i sognet.

Til § 14.

Til stk. 1. I overensstemmelse med princippet i

lov nr. 173 af 28. april 1971 om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse af visse tjenestemænd finder kongelig udnævnelse inden for folkekirken kun sted til stillinger som provst og biskop. Under henvisning hertil foreslås det, at stadfastelse af valgmenighedspræster fremtidig meddeles af kirkeministeren i stedet for som hidtil af kongen. Ansøgning om stadfastelse af menighedens første præst forudsættes indeholdt i den i lovforslagets § 2 omtalte ansøgning om anerkendelse af valgmenigheden, medens ansøgning i andre tilfælde indgives af valgmenighedens bestyrelse.

Til stk. 2. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 2, nr. 3.

En til den nugældende lovs § 13, stk. 1, svarende regel om, at ingen kan få stadfastelse som præst for mere end én valgmenighed, er i overensstemmelse med strukturkommissionens indstilling ikke optaget i forslaget. En præst vil således samtidig kunne være stadfæstet som præst for flere valgmenigheder. Derimod er stadfastelse som valgmenighedspræst ikke forenelig med ansættelse i andre præstestillinger.

Til § 15.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 4. Med hensyn til den heri foreskrevne aflæggelse af embedsed henvises til bemærkningerne til § 16.

Til § 16.

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 16, stk. 1. Afgivelse af den i bestemmelsen nævnte skriftlige erklæring træder i stedet for den i den nugældende lovs § 4 foreskrevne aflæggelse af embedsed, jfr. herved lov nr. 60 af 26. marts 1909 om forandring i bestemmelserne angående løfteeds anvendelse.

En til den nugældende lovs § 16, stk. 2, svarende bestemmelse er det anset for uforholdsmæssigt at optage i forslaget under hensyn dels til den almindelige bestemmelse i forslaget § 8 om afholdelse af valgmenighedens udgifter dels til det stedfundne bortfald af den præster tidligere påhvilende pligt til at sikre deres hustruer en overlevelsereente. Valgmenighedspræster optages nu som medlemmer af „Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige institutioner“.

De i den nugældende lovs § 16, stk. 3, omtalte gejstlige enke-kasser er under afvikling og optager ikke nye medlemmer, jfr. lov nr. 128 af 4. april 1928 om afvikling af de gejstlige enke-kasser som ændret ved lov nr. 94 af 31. marts 1965.

De i den nugældende lovs § 16, stk. 4, nævnte udgifter er bortfaldet.

Bestemmelser svarende til den nugældende lovs §§ 20 og 21 om ægtevielse, lysning og gejstlig mægling er udeladt, idet bestemmelser om valgmenighedspræsters adgang til at foretage vielser nu findes i § 4, stk. 1, i den af kirkeministeriet i henhold til § 17, stk. 1, i lov nr. 256 af 4. juni 1969 om ægteskabsindgåelse og opløsning udfærdigede bekendtgørelse af 15. december 1969 om vielse inden for folkekirken, hvorefter valgmenighedspræster har samme adgang til at foretage vielser på eget ansvar som andre præster i folkekirken. Da der ikke længere i ægteskabsloven stilles krav om foretagelse af lysning forud for ægteskabsindgåelse, er det overladt til parterne at træffe bestemmelse om, hvorvidt — og i bekræftende fald i hvilken kirke — lysning skal foretages.

Bestemmelser om foretagelse af gejstlig mægling i anledning af separation eller skilsmisse findes nu i kapitel 1 i den af justitsministeriet i henhold til ægteskabslovens § 43, stk. 3, udfærdigede bekendtgørelse af 18. december 1969, hvorefter mæglingen i tilfælde, hvor den ægtefælle, fra hvem separation eller skilsmisse søges, tilhører en anden menighed i folkekirken end sognemenigheden, efter denne ægtefælles begæring kan foretages af præsten for den menighed, han tilhører.

Til § 17.

Til stk. 1 og 2. Medens der som hidtil ikke vil være adgang til at stadfæste to sideordnede præster for samme valgmenighed, er det skønnet rimeligt at bevare den i den nugældende lovs § 14, stk. 1, hjemlede adgang til at meddele en hos præsten for en valgmenighed ansat præsteviet medhjælper stadfastelse som sådan.

Til stk. 3. Bestemmelsen, der er ny, stemmer med, hvad der hidtil har været antaget i praksis. Det skønnes uforholdsmæssigt at opretholde bestemmelsen i den nugældende lovs § 14, stk. 2, om fastsættelse af et regulativ for embedsforholdet mellem valgmenighedspræsten og den præsteviede medhjælper.

Til § 18.

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 27, stk. 3.

Til stk. 2. Bestemmelsen, der er ny og som tjener til at understrege bestyrelsens forpligtelse til at drage omsorg for, at varigheden af en indtrådt ledighed i præstestillingen begrænses mest muligt, træder i stedet for bestemmelsen i den nugældende lovs § 27, stk. 4, hvorefter menighedens anerkendelse skal tilbagetages, såfremt der ikke inden 6 måneder efter ledighedens indtræden foreligger indstilling fra valgmenighedens bestyrelse om stadfæ-

stelse af en præst. Om motiveringen for denne ændring henvises til det i de almindelige bemærkninger herom anførte.

Tilsynet med bestemmelsens overholdelse påhviler biskoppen, der ifølge bestemmelsen i stk. 3 skal godkende den midlertidige ordning af den kirkelige betjening af valgmenigheden, og som i henhold til bestemmelsen i forslaget § 21, stk. 3, kan stille forslag om tilbagekaldelse af menighedens anerkendelse, såfremt han finder, at den kirkelige betjening af valgmenighedens medlemmer ikke varetages på forvalrig måde.

Strukturkommissionen har i sin betænkning udtalt, at det må sikres, at det med mellemrum overvejes i valgmenighedernes bestyrelser, om de fortsat skal bestå, og at en sådan overvejelse bør ske, når de praktiske muligheder for nedlæggelse af valgmenigheden eller sammenslutning med sognemenigheden er til stede, først og fremmest ved ledighed i valgmenighedens præstestilling, men også ved ledighed i en sogneprestestilling på stedet. Kommissionen har i denne sammenhæng anbefalet, at der, uanset om kommissionens flertalsforslag lægges til grund for en nyordning af folkekirken, gives biskoppen pligt til i forbindelse med ledighed i en valgmenighedspræstestilling eller i en præstestilling i et provsti, hvor der findes en valgmenighed, at overveje mulighederne for en sammenlægning af menighederne, samt at tage initiativet til forhandlinger, såfremt en sammenlægning ikke på forhånd kan anses for udelukket eller uønsket. Et mindretal inden for kommissionen finder det dog ikke betimeligt at udforme bestemmelser om valgmenighedens opretholdelse og forordne, at biskopperne og de af kommissionen foreslåede provstiråd skal inddrages i overvejelserne herom. Der henvises herved til, at der, selvom kommissionens forslag om økonomisk støtte til valgmenighederne inødekommes, stilles sådanne krav til medlemmerne af en valgmenighed, at der alene derved til stadighed vil være anledning for medlemmerne til at overveje, om deres valgmenighed fortsat skal bestå.

I tilslutning til det af kommissionens mindretal anførte og idet det påregnes, at biskopperne også uden særlig lovfæstet pligt dertil i påkommende tilfælde vil have opmærksomheden henvendt på foreliggende muligheder for nedlæggelse af valgmenigheder, er det anset for uforment, at der optages særlige bestemmelser herom i loven, så meget des mere som det ligger uden for lovens intention at søge nedlæggelse af valgmenigheder forceret ud over, hvad udviklingen naturligt måtte føre med sig.

Til stk. 3. Bestemmelsen træder i stedet for de i

den nugældende lovs § 27, stk. 4 og 6, indeholdte bestemmelser om midlertidig varetagelse af præstegerningen under ledighed i stillingen som valgmenighedspræst.

Til stk. 4. Bestemmelsen er ny. Det skønnes rigtigst, at der sker tilbagekaldelse af valgmenighedspræstens stadfæstelse, når menighedens anerkendelse tilbagekaldes.

Til § 19.

Til stk. 1 og 2. Bestemmelserne svarer til den nugældende lovs § 17, stk. 1 og 2, dog med den ændring der følger af, at valgmenighedspræster nu kun fører kirkebog over de af dem foretagne kirkelige handlinger, jfr. herved bemærkningerne til stk. 3. Endvidere er forskriften om, at kontraminiestrialbogen — der alene omfatter tilførsler om de af valgmenighedens præst konfirmerede — skal føres af kirkesangeren, udeladt, således at valgmenighedens bestyrelse vil være frit stillet med hensyn til valg af kontraminiestrialbogsfører.

Til stk. 3. Lovens § 18 blev ophævet i forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 225 af 31. maj 1968 om anmeldelse af fødsler og dødsfald (Folketingstidende 1967-68 sp. 247, 901, 2692, 2707. A. 459. B. 299. C. 173). Efter denne lov skal fødsler i alle tilfælde anmeldes til sognets ministerialbog og kan således ikke længere anmeldes til valgmenighedens kirkebog. Da det imidlertid fortsat påhviler valgmenighedspræster at afgive visse meddelelser i forbindelse med kirkebogsføringen, bl. a. om foretagne kirkelige handlinger, findes det rettest, at der i loven optages udtrykkelig hjemmel for udfærdigelse af de i så henseende fornødne forskrifter.

Til stk. 4. Ved den foreslåede ændrede affattelse af bestemmelsen i den nugældende lovs § 19, stk. 1, tilvejebringes der udtrykkelig hjemmel for, at valgmenighedspræster med hensyn til udstedelse af attester m. v. efter valgmenighedens kirkebog skal følge de regler, der gælder for udstedelse af attester efter folkekirkens ministerialbøger, hvilket hidtil også er iagttaget i praksis. Udstedelse af de i den nugældende bestemmelse omtalte vidnesbyrd er gået af brug.

Bestemmelsen i den nugældende lovs § 19, stk. 2, er udeladt under hensyn til, at bestemmelsen i § 33 i lov nr. 294 af 18. juni 1969 om folkekirkens lønningsvæsen m. m., hvorefter der i visse tilfælde skulle erlægges betaling for kirkebogsattester, er ophævet ved § 2 i lov nr. 260 af 4. juni 1970 om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling. Attester efter kirkebøgerne udfærdiges herefter i alle tilfælde uden gebyr.

F. t. l. om valgmenigheder.

Til § 20.

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 29.

Til stk. 2. Bestemmelsen er ny. De nærmere regler findes i den af ministeriet for kulturelle anliggender udfærdigede bekendtgørelse nr. 272 af 21. juni 1967 om aflevering af ministerialbøger til landsarkiverne samt om tilsyn med de anerkendte trossamfunds ministerialbøger, jfr. kirkeministeriets cirkulære af 24. juli 1967, hvorefter hovedministerialbøgerne skal afleveres til landsarkiverne, når der er gået 100 år, efter at de er udskrevne, medens kontrabøgerne på landet og i byerne skal afleveres henholdsvis 10 og 30 år efter, at de er udskrevet.

Til § 21.

Til stk. 1 og 2. Bestemmelserne svarer henholdsvis til stk. 2 og stk. 1 i den nugældende lovs § 27, dog

med den ændring, at tilbagekaldelse af en valgmenigheds anerkendelse foretages af kirkeministeren i stedet for som hidtil af kongen. Uanset denne ændring, der står i sammenhæng med den foreslåede ændring af lovens § 1, jfr. bemærkningerne til denne bestemmelse, vil der i overensstemmelse med sædvanlig praksis blive søgt kongelig resolution for tilbagekaldelse af valgmenighedens anerkendelse i tilfælde, hvor anerkendelsen i sin tid er meddelt ved kongelig resolution.

Det er skønnet uforment at optage en til den nugældende lovs § 28 svarende bestemmelse i forslaget.

Til stk. 3. Bestemmelsen er ny. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 18, stk. 2. Bestemmelsen vil også kunne bringes i anvendelse i tilfælde, hvor der ikke er ledighed i valgmenighedens præstestilling.

I dette bilag opføres i venstre spalte lov om valgmenigheder i den nugældende formulering, medens lovforslaget opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

I.

§ 1.

Naar et Antal af mindst 20 Familiefædre, Enker eller andre Personer med egen Husstand, der alle høre til Folkekirken, ønsker at udtræde af den eller de Sognemenigheder, hvortil de høre, for i Forbindelse med en Person, der opfylder de lovbestemte Betingelser for at kunne være Præst i Folkekirken, at danne en særlig Menighed indenfor Folkekirken, skulle de paa de i denne Lov indeholdte Vilkaar have Adgang til at faa denne Valgmenighed anerkendt som Led af Folkekirken og det af dem foretagne Valg af Præst stadfæstet af Kongen.

§ 2.

Ansøgning om Anerkendelse af en Valgmenighed indgives af dem, af hvem den ønskes oprettet, til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og skal være ledsaget af de fornødne Oplysninger om

1. at Ansøgerne opfylde de fornævnte personlige Betingelser for at kunne kræve en Valgmenighed oprettet;
2. at de enten have forskaffet sig en Kirkebygning eller en Bedesal, der af Provstesynet er befundet at være i synsforvarlig Stand og at være forsynet med alt til Gudstjenestes Afholdelse og kirkelige Handlingers Udførelse fornødent, og som er saaledes beliggende, at i det mindste 10 af Ansøgerne ikke bo fjærnere fra den end een Mil, eller at i det mindste 10 af dem bo i det samme Sogn eller Sognedistrikt og have indgivet Anmeldelse til Biskoppen om, at de ønske den Kirke, hvortil de høre, benyttet ogsaa af Valgmenigheden;

Forslaget.

Kapitel 1.

Anerkendelse.

§ 1. Medlemmer af folkekirken, der ønsker at danne en særlig menighed inden for folkekirken med en af dem valgt person som præst, har på de i §§ 2-3 nævnte betingelser ret til at få denne valgmenighed anerkendt som led af folkekirken.

Stk. 2. Anerkendelse af en valgmenighed meddeles af kirkeministeren.

§ 2. Ansøgning om anerkendelse af en valgmenighed og stadfæstelse af dennes præst, jfr. § 14, stk. 1, skal underskrives af 50 personer, der har valgtret til menighedsråd.

Stk. 2. Ansøgningen skal vedlægges erklæring fra en person, der opfylder betingelserne for ansættelse som præst i folkekirken om, at han er villig til at modtage stadfæstelse som præst for valgmenigheden. Er han allerede ansat som præst i folkekirken, skal han tillige erklære sig villig til at fratræde denne stilling.

§ 3. Det er en betingelse for anerkendelsen, at valgmenigheden har en kirke eller en kirkesal, der opfylder kravene efter § 11, stk. 2, eller har adgang til at benytte en kirke, jfr. stk. 2 og 3.

Stk. 2. En valgmenighed kan anerkendes, hvis biskoppen efter anmodning fra 10 af ansøgerne, der bor i samme sogn eller sognedistrikt, har afgivet erklæring om, at valgmenighedens brug af den kirke, hvortil de hører, ikke vil hindre sogne- eller distriktsmenighedens brug af denne.

Stk. 3. Taler forholdene derfor, kan en valgmenighed anerkendes, hvis biskoppen

Gældende formulering.

3. at den Mand, som de paagældende ønske til deres Præst, dersom han ikke allerede har eller har haft Ansættelse i Folkekirken, opfylder de Betingelser, som kræves til at opnaa gejstligt Embede i Folkekirken, og at han selv er villig til at overtage Stillingen som deres Præst og, hvis han i Forvejen har Ansættelse i gejstligt Embede, til at opgive dette.

§ 3.

Finder Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Betingelserne for Valgmenighedens Dannelse og for Stadfæstelse af den Mand, som Menigheden har valgt til sin Præst, ere til Stede, gør det Indstilling herom til Kongen; dog bør en Valgmenigheds Anerkendelse som Regel ikke finde Sted i det første Aar, efter at en ny Sognepræst er bleven ansat.

§ 4.

Forinden den Mand, der har modtaget kongelig Stadfæstelse som Menighedens Præst, tiltræder denne Stilling, maa han, saafremt han ikke allerede er præsteviet, modtage Præstevielse som Præst i folkekirken efter de herom gældende almindelige Regler samt aflægge Embedsed. Valgmenighedens Præst modtager Kollats af Biskoppen.

Forslaget.

har godkendt en overenskomst mellem valgmenigheden og et trossamfund uden for folkekirken om benyttelse af en kirke, der tilhører trossamfundet, jfr. § 11, stk. 3.

(Se § 2, stk. 2.)

(Se § 1, stk. 2.)

(Se §§ 15 og 16.)

Kapitel 2.*Organisation m. v.*

§ 4. En valgmenighed står under tilsyn af provsten for det provsti, hvor valgmenigheden har sit hjemsted, jfr. § 7, og af stiftets biskop samt under overtilsyn af kirkeministeriet.

§ 5. Valgmenighedens vedtægter, der bl. a. skal indeholde regler om valg af bestyrelse samt af formand og næstformand, fastsættes af menigheden og godkendes af biskoppen. Provsten og biskoppen skal underrettes om, hvem der er formand og næstformand for valgmenighedens bestyrelse.

§ 6. Valgmenigheden fører en fortegnelse

*Gældende formulering.***§ 5.**

Saafrømt Valgmenigheden har sin egen Kirkebygning eller Bedesal, bliver denne, forinden den tages i Brug af Valgmenigheden, at indvie efter de almindelige for Indvielsen af Folkekirkens Kirker foreskrevne Regler med saadanne Ændringer, som vedkommende Biskop efter Omstændighederne maatte finde passende.

Har Valgmenigheden ikke sin egen Kirkebygning, men agter at benytte en af Folkekirkens Sogne- eller Distriktskirker overensstemmende med de herom i Loven om Brugen af Kirkerne hjemlede Regler, skal der med Ansøgningen til Ministeriet om Valgmenighedens Anerkendelse følge en Erklæring fra vedkommende Biskop om, at Valgmenighedens Brug af Kirken ikke antages at ville træde hindrende i Vejen for Sogmenighedens Brug af samme, hvorhos et Regulativ for Kirkens Benyttelse skal være udfærdiget af Biskoppen, forinden Valgmenigheden træder i Virksomhed.

Medlemmerne af en Valgmenighed have den samme Adgang som Sognebaandsløserne til at bruge den Sogne- eller Distriktskirke, hvortil de høre.

Forslaget.

over menighedens medlemmer og sender meddelelse til kirkelige og borgerlige myndigheder om ind- og udtrædelse af medlemmer. Regler herom fastsættes af kirkeministeren.

§ 7. Valgmenighedens bestyrelse skal meddele kirkeministeriet, hvor menigheden har sit hjemsted.

§ 8. Valgmenighedens udgifter afholdes af menighedens medlemmer.

§ 9. Valgmenighedens bestyrelse tilrettelægger kirkebetjeningen og fastsætter de ansattes lønning og øvrige ansættelsesvilkår.

§ 10. Ved valgmenighedens gudstjenester kan der indsamles til samme formål, hvortil indsamling er tilladt ved folkekirkens andre gudstjenester.

Stk. 2. Valgmenigheden skal føre kontrol med indsamlede midler. Regler herom optages i menighedens vedtægter, jfr. § 5.

Kapitel 3.*Kirker og kirkegårde.*

§ 11. Inden valgmenighedens kirke eller kirkesal, jfr. § 3, stk. 1, tages i brug, skal den indvies efter reglerne om indvielse af folkekirkens kirker. Biskoppen kan tillade fravigelse fra reglerne.

Stk. 2. Inden indvielsen skal det ved et provstesyn være konstateret, at kirken eller kirkesalen er i forsvarlig stand og forsynet med alt, hvad der kræves til afholdelse af gudstjeneste og udførelse af kirkelige handlinger.

Stk. 3. Inden den i § 3, stk. 3, nævnte overenskomst godkendes, skal det ved en af biskoppen foranlediget besigtigelse være konstateret, at kirken opfylder kravene efter stk. 2.

(Se § 3, stk. 2.)

*Gældende formulering.***§ 6.**

Forinden Valgmenigheden træder i Virksomhed, maa dens enkelte Medlemmer have gjort Anmeldelse om deres Udtrædelse af Sognemenigheden og Indtrædelse som Medlemmer af Valgmenigheden til Provsten for det Provsti, i hvilket deres Hjem sogn er beliggende. Af Provsten gives der Meddelelse til vedkommende Præst.

Ved senere Tiltrædelse af nye Medlemmer maa der forholdes paa samme Maade.

II.

§ 7.

En i Medfør af denne Lov stadfæstet Valgmenighed er undergivet de for Folkekirken gældende Love og Forskrifter og staar som en Menighed indenfor Folkekirken under Tilsyn af Provsten for det Provsti, hvor Valgmenigheden har sit Sæde og af Stiftets Biskop samt under Overtilsyn af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Biskoppen kan tilstaa saadanne Lempelser i de gældende Forskrifter, saasom med Hensyn til Tiden for Gudstjenesten, de kirkelige Handlingers Foretagelse og deslige, som de særlige Forhold maatte gøre hensigtsmæssige.

§ 8.

Valgmenigheden afholder selv de med dens særegne Stilling forbundne Udgifter.

§ 9.

Valgmenigheden vedtager selv et Regulativ for Menighedens Bestyrelse, hvilket Regulativ Biskoppen bemyndiges til at stadfæste.

Biskoppen og Provsten skulle til enhver Tid have Underretning om, hvem der udgør Valgmenighedens Bestyrelse.

§ 10.

Saafremt Valgmenigheden har sin egen Kirke eller Bedesal, er denne undergivet Forskrifterne i Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn, Præstegaardssyn m. v. af 19. Februar 1861 med de Lempelser, som efter Andragende fra Menighedens Bestyrelse maatte blive tilstaaede af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Forslaget.

(Se § 6.)

(Se § 4.)

(Se § 8.)

(Se § 5.)

Gældende formulering.

Der paahviler Bestyrelsens Medlemmer Ansvar efter Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn, Præstegaardssyn m. v. af 19. Februar 1861 § 25 for Efterkommelsen af de dem som Kirkens Bestyrelse paahvilende Pligter og for Efterkommelsen af Synets Fordringer.

Der tilkommer Provsten sædvanlig Provsteløn, 11/2 Td. Byg, af Valgmenigheden, selv om denne ikke har sin egen Kirkebygning.

§ 11.

Valgmenighedens Bestyrelse er pligtig at holde en nøjagtig Fortegnelse over Menighedens Medlemmer med Opgivelse af deres Stilling og Bopæl. Fortegnelsen skal forelægges Biskoppen og Provsten, naar de komme paa Visitats i Valgmenigheden.

Ved Valgmenighedens Oprettelse saa vel som ved Tiltrædelsen af nye Medlemmer skal Bestyrelsen tilstille Provsterne for de Provstier, hvori de Sognemenigheder ere beliggende, af hvilke Medlemmerne ere udtraadte, særskilt Meddelelse om, hvem der fra det paagældende Provsti ere indtraadte som Medlemmer af Menigheden, med Angivelse af deres Stilling og Bopæl.

Ved Udtrædelser af Valgmenigheden tilstilles der af Bestyrelsen de vedkommende Provster tilsvarende Meddelelse om Udtrædelsen.

§ 12.

Valgmenighedens Medlemmer have Ret til at blive begravede paa Kirkegaarden i det Sogn, hvor de ere hjemmehørende.

Naar en Valgmenighed har sin egen Kirkebygning, kan der af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddeles Tilladelse til, at der paa en i Nærheden af samme af Valgmenigheden erhvervet Grund anlægges en Kirkegaard til Brug for Valgmenighedens Medlemmer. Kirkegaarden indvies som Folkekirkens andre Kirkegaarde og undergives Provstesynets Kontrol og de sædvanlige Regler med Hensyn til Indretning, Vedligeholdelse og sømmelig Orden. Forinden Kirkegaardens Indvielse skal Valgmenighedens Bestyrelse udstede og lade tinglæse og notere paa den paagældende Ejendoms Folio i Skøde- og Pantebogen en Deklaration, hvor-

Forslaget.

(Se § 6.)

(Se § 13.)

§ 12. En valgmenighed kan med kirkeministerens tilladelse anlægge kirkegård til brug for valgmenighedens medlemmer.

Stk. 2. Inden tilladelse gives, skal valgmenigheden stille sikkerhed for kirkegårdens fortsatte vedligeholdelse i tilfælde af menighedens opløsning. Størrelsen og arten af sikkerheden fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Kirkegården skal indvies, inden den tages i brug.

§ 13. Medlemmer af valgmenigheden har ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor de bor, selv om den valgmenighed, de tilhører, har egen kirkegård i sognet.

Gældende formulering.

ved Kirkegaardens Fred og Vedligeholdelse som Kirkegaard sikres ogsaa for det Tilfælde, at Valgmenigheden senere maatte opløses.

§ 13.

Ingen kan faa Stadfæstelse som Præst for mere end een Valgmenighed.

Hvor Omstændighederne tale derfor, kan der af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Andragende derom fra Valgmenighedens Præst og Bestyrelse i Forening meddeles Tilladelse til, at der i det Stift, hvori Valgmenigheden har sit Sæde, oprettes en eller to Filialer til samme enten hver med sin Kirkebygning eller, naar Betingelserne herfor efter § 2 ere til Stede, med Benyttelse af en eller to Sognekirker foruden den Kirke, der skal anses som Valgmenighedens Hovedkirke. I Undtagelsestilfælde kan der ses bort fra Stiftsgrænserne, hvor særlige Omstændigheder tale derfor.

Tilladelse til Oprettelse af Filialmenigheder til en Valgmenighed kan kun gives, naar Omstændighederne tillade en regelmæssig Betjening ogsaa af Filialmenighederne, væsentlig i Overensstemmelse med de almindelige Regler for Menighedernes Betjening i et To- eller Tresognspastorat.

Regulativet for Gudstjenestes Afholdelse m. v. i en saadan Valgmenigheds Kirker vedtages af Valgmenighedens Bestyrelse i Forening med Menighedens Præst og approberes af Biskoppen.

En Valgmenigheds Hoved- og Filialmenigheder skulle have fælles Bestyrelse.

Forslaget.

Kapitel 4.

Præster.

§ 14. Det af valgmenigheden foretagne valg af præst stadfæstes af kirkeministeren efter ansøgning fra menighedens bestyrelse, jfr. dog herved § 2, stk. 1.

Stk. 2. Det er en betingelse for stadfæstelsen, at den af menigheden valgte person opfylder betingelserne for ansættelse som præst i folkekirken, og at han, såfremt han allerede er ansat som præst i folkekirken, fratræder denne stilling.

§ 15. Den, der er stadfæstet som præst for en valgmenighed, skal modtage præste-

*Gældende formulering.***§ 14.**

Paa Andragende derom fra Valgmenighedens Præst og Bestyrelse i Forening kan der, naar særlige Omstændigheder tale derfor, meddeles en Mand, der opfylder de i § 2 Nr. 3 angivne Betingelser for Ansættelse som Valgmenighedspræst, kongelig Stadfæstelse som Medhjælper hos Præsten for en Valgmenighed. En saadan Medhjælper skal modtage Præstevielse i Folkekirken efter de herom gældende almindelige Regler samt aflægge Embedsed.

Biskoppen kan, om han finder det fornødent, fastsætte et Regulativ for Embedsforholdet mellem Valgmenighedspræsten og den præsteviede Medhjælper efter Indstilling fra Valgmenighedens Præst og Bestyrelse.

§ 15.

Valgmenighedens Bestyrelse beskikker Kirkens Betjente og bestemmer deres Antal. Kirkesangeren, der skal have Kollats af Stiftets Biskop og aflægge Embedsed, maa, forinden Kollatsen meddeles ham, gødtgøre

Forslaget.

viesle, såfremt han ikke allerede er præsteviet, og have kollats af stiftets biskop.

§ 16. Inden valgmenighedens præst tiltræder, skal han skriftligt erklære samvittighedsfuldt at ville efterkomme de regler, der gælder for folkekirken, og de regler, der særligt gælder for valgmenigheder.

§ 17. Efter ansøgning fra valgmenighedens bestyrelse og præst kan kirkeministerens stadfæste en person som medhjælper hos valgmenighedens præst, såfremt han opfylder kravene efter § 14, stk. 2.

Stk. 2. Medhjælperen skal præstevies og have kollats som i § 15 anført og afgive den i § 16 nævnte skriftlige erklæring.

Stk. 3. Medhjælperen udfører kirkelige handlinger på valgmenighedspræstens ansvar.

§ 18. Dør en valgmenighedspræst eller fratræder han sin stilling, skal valgmenighedens bestyrelse omgående gennem provsten og biskoppen afgive indberetning herom til ministeriet.

Stk. 2. Ønskes valgmenighedens anerkendelse opretholdt, skal bestyrelsen snarest muligt tage skridt til, at den ledige præstestilling besættes påny.

Stk. 3. Efter bestyrelsens indstilling kan præstegerningen under ledighed i præstestillingen med biskoppens tilladelse udføres af en præst i folkekirken eller en anden, der er præsteviet i folkekirken.

Stk. 4. Tilbagekaldes valgmenighedens anerkendelse, jfr. § 21, tilbagekaldes tillige præstens stadfæstelse.

(Se § 9.)

Gældende formulering.

for Biskoppen at være i Besiddelse af de fornødne Kvalifikationer til at udføre de ham paahvilende Forretninger.

Naar en Valgmenighed, der ikke har egen Kirke, men benytter Sognekirken, i Henhold til den hertil ved Loven om Brugen af Kirkerne § 9 givne Adgang ogsaa benytter de ved denne ansatte Betjente, blive de nærmere Regler for Kirkebetjentenes Virksomhed ved Valgmenigheden at fastsætte af Biskoppen.

III.

§ 16.

Valgmenighedens Præst er forpligtet til at efterkomme de almindelige folkekirkelige Forskrifter og de Valgmenigheden i Henhold til denne Lov givne særlige Paalæg.

Han lønnes af Menigheden, og der tilkommer hverken ham eller hans Enke og Børn Krav paa Pension eller Understøttelse af Statskassen. Han er derfor heller ikke forpligtet til at sikre sin Enke Overlevelserente.

Ved kongelig Resolution kan det efter Indstilling fra vedkommende Enkekasses Bestyrelse gøres Valgmenighedspræsterne i et Stift og deres præsteviede Medhjælpere til Pligt at indtræde i Stiftets gejstlige Enkekasser paa samme Vilkaar som Stiftets andre til Folkekirken hørende Præster.

Studieskat, Katedratikum og andre særlige Ydelser, som paahvile Folkekirkens Præster, paahviler det ikke Valgmenighedspræster at udrede.

§ 17.

Valgmenighedens Præst er pligtig at føre Kirkebøger i nøje Overensstemmelse med de for Folkekirkens andre Præster givne Regler for Hovedministerialbøgers Førelse. Kontramini-sterialbog føres af Kirkesangeren, men kun over de af Valgmenighedens Præst konfirmerede. Endvidere fører Kirkesangeren Tillysningsbog.

Kirkebøgerne autoriseres af vedkommende Provst, Tilsynet med deres Førelse paahviler Biskoppen og Provsten, og der paahviler Præsten og Kirkesangeren det samme Ansvar for Bøgenes rigtige Førelse, som paahviler Folkekirkens andre Præster og Kirkebylærerne.

Forslaget.

(Se § 16.)

Kapitel 5.

Kirkebøger.

§ 19. Valgmenighedens præst fører kirkebog over de kirkelige handlinger, han foretager, efter de regler der gælder for førelse af folkekirkens ministerialbøger. Kontramini-sterialbog føres dog kun over de konfirmationer, han foretager.

Stk. 2. Provsten autoriserer kirkebøgerne og fører tilsyn med deres førelse efter de regler, der gælder for folkekirkens ministerialbøger.

Stk. 3. Valgmenighedens præst afgiver meddelelser m. v. i forbindelse med kirke-

Gældende formulering.

Ophævet.

§ 18.**§ 19.**

Udskrifter af Kirkebogen og Attester i Henhold til samme kan udstedes af Valgmenighedens Præst, ligesom Valgmenighedspræster ogsaa kan udstede det i Lov af 30. September 1864 § 1 omhandlede skriftlige Vidnesbyrd om de udenfor den offentlige Skole underviste, til Folkekirken hørende Børns Kundskaber i Religion.

For Attesters Udstedelse er han berettiget til at kræve den samme Betaling, som tilkommer Folkekirken andre Præster.

§ 20.

Valgmenighedens Præst foretager Ægtevielse, naar Bruden hører til hans Menighed. Lysning til Ægteskab kan foretages i Valgmenighedens Kirke eller ved dens Gudstjeneste i en Sognekirke, men skal tillige foregaa ved Hovedgudstjenesten i Sognekirken paa Brudens Hjemsted.

Valgmenighedens Præst har Ansvar for de af ham foretagne Vielser, og de i Anledning af Vielsen fornødne Bevisligheder skulle forelægges ham.

§ 21.

Gejstlig Mægling mellem Ægtefolk i Anledning af Separation eller Skilsmisse foretages af Valgmenighedens Præst for Valgmenighedens Medlemmer.

IV.

§ 22.

Med hensyn til Ydelser til Præster og Kirkebetjente gælde for Valgmenighedens

Forslaget.

bogsføringen efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 4. Attester efter valgmenighedens kirkebog udstedes efter de regler, der gælder for udstedelse af attester efter folkekirkens ministerialbøger.

§ 20. Tilbagekaldes valgmenighedens anerkendelse, afleveres kirkebøgerne med arkivmateriale til sognepræsten i det sogn, hvor valgmenigheden har haft sit hjemsted.

Stk. 2. Udskrevne kirkebøger afleveres til landsarkivet efter de regler, der gælder for folkekirkens ministerialbøger.

(Se § 19, stk. 4.)

Gældende formulering.

Medlemmer de for Sognebaandslødere i Lov af 4. April 1855 § 6 fastsatte Regler saaledes, at Højtidsoffer og Akcidenser alene tilkomme Sognets Kirkebetjente, naar de af Valgmenighedens Bestyrelse ere antagne til tillige at betjene Valgmenigheden.

En Valgmenigheds Medlemmer ere pligtige til at deltage i Udredelsen af Bidrag til deres Sognekirkes Opvarmning eller til dens Vedligeholdelse og Drift i det hele taget i samme Omfang og efter de samme Regler som Sognemenighedens Medlemmer, naar Valgmenigheden selv ikke har nogen Kirke eller Bedesal i det Sogn, hvori de ere bosatte.

I Ligninger i Anledning af Højtidsofrets Afløsning medtages en Valgmenigheds Medlemmer, naar Sognets offerberettigede Kirkebetjente tillige ere antagne til at betjene Valgmenigheden, og da kun i Udredelsen af den Del af det samlede Afløsningsvederlag, som tilkommer disse Kirkebetjente.

Præstepenge i Købstæderne og Præste-, Degne- og Klokkerpenge i Kjøbenhavn udredes ogsaa af de Sognebeboere, der ere Medlemmer af en Valgmenighed.

§ 23.

Naar en Valgmenighed har egen Kirke eller Bedesal, tilfalde de Midler, der indkomme i Kirkens Bøsser, Fattigtavler og Blok, og som hidtil paa Landet og i Købstæderne have været henlagte til de ved Lov af 8. Marts 1856 oprettede „de fattiges Kasser“, Valgmenigheden selv til Fremme af en fri kirkelig Fattigpleje. De fornødne Bestemmelser om Regnskabsaflæggelse for disse Midler saavel som for de andre Indtægter, som Menighedens frie Fattigpleje maatte oppebære, optages i Regulativet for Menighedens Bestyrelse, jfr. § 9.

Har Valgmenigheden ikke sin egen Kirkebygning, men benytter en Sogne- eller Distriktskirke, tilfalder, hvad der indkommer i Kirkens Bøsser m. v., udelt Sognemenighedens fri kirkelige Fattigpleje.

§ 24.

I samme Omfang, hvori Indsamling af milde Gaver til særlige Formaal er paabudt eller tilladt ved Folkekirkens andre Gudstjenester, skal eller kan saadan Indsamling

Forslaget.

(Se § 10.)

(Se § 10.)

Gældende formulering.

ogsaa finde Sted ved Valgmenighedernes Gudstjenester, enten disse finde Sted i Valgmenighedens egen Kirke eller i en Sogne- eller Distriktskirke.

Naar en Valgmenighed har sin egen Kirke eller Bedesal, kan der ved dennes Indgange anbringes Bøsser med Paaskrift „Til Kirken“, hvis Indhold tilfalder Kirkens Vedligeholdelses- og Driftsfond.

§ 25.

Til Benyttelse af en Valgmenigheds Kirke til andet Brug end almindelige Gudstjenesters og gudelige Forsamlingers Afholdelse kræves Biskoppens Samtykke efter Indstilling fra Valgmenighedens Bestyrelse overensstemmende med de herom i Loven om Brugen af Kirkerne givne Regler.

§ 26.

I alle Tilfælde, hvor Læsning ved Kirkestævne ved Sognekirken er eller bliver paabudt, skal saadan Læsning ogsaa finde Sted ved Valgmenighedens Kirke eller ved Sognekirken efter Valgmenighedens Gudstjenester i denne. Læsningen foretages da altid af Valgmenighedens Kirkesanger.

Ønskes andre Bekendtgørelser læste ved Kirkestævne af Kirkesangeren, kan dette ske efter forud indhentet Samtykke fra Valgmenighedens Præst. Kirkesangeren er berettiget til at forlange det i Sportelreglementets § 47 herfor fastsatte Gebyr.

V.

§ 27.

Naar Betingelserne for Valgmenighedens Dannelse ikke længere ere tilstede, eller naar Menigheden eller dens Præst vægrer sig ved at opfylde nogen af de i Henhold til nærværende Lov for dem gældende Love og Forskrifter, kan den Valgmenigheden meddelte Stadfæstelse, efter at det er meddelt Menighedens Bestyrelse, at der er Spørgsmaal om Stadfæstelsens Tilbagetagelse, og Bestyrelsens Erklæring i denne Anledning er afkrævet, tilbagetages ved kgl. Resolution efter Indstilling fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og Menigheden som saadan erkendes da ikke længere som Led af Folkekirken.

Forslaget.

Kapitel 6.

Tilbagekaldelse af anerkendelse.

§ 21. En valgmenigheds anerkendelse tilbagekaldes, når bestyrelsen fremsætter begæring herom.

Stk. 2. Er betingelserne for valgmenighedens anerkendelse ikke længere til stede, eller overholder menigheden eller dens præst ikke de regler, der gælder for menigheden, kan anerkendelsen tilbagekaldes.

Stk. 3. Hvis den kirkelige betjening af valgmenighedens medlemmer efter biskoppens skøn ikke varetages på forsvarlig måde, kan han efter forudgående forhandling med valgmenighedens bestyrelse overfor

Gældende formulering.

Paa samme Maade kan Anerkendelsen tilbagetages, naar Andragende herom indgives til Ministeriet af Menighedens Bestyrelse.

Dør en Valgmenighedspræst, eller ønsker han at fratræde sin Stilling, skal Valgmenighedens Bestyrelse snarest muligt gennem Provsten og Biskoppen gøre Indberetning herom til Ministeriet.

Meddeler Bestyrelsen samtidig med Indberetningen, at den har ordnet sig med en til Tjeneste i Folkekirken berettiget Præst om midlertidig at besørge Præstegerningen i Menigheden, indtil Bestemmelse kan tages om, hvorvidt Menigheden ønskes opløst, eller en ny Præst ønskes anerkendt for samme, og Biskoppen samtykker i denne midlertidige Ordning, kan Valgmenigheden fremdeles indtil videre betragtes som en selvstændig Menighed inden for Folkekirken; men foreligger der ikke inden seks Maaneder, efter at Ledighed i Præstestillingen er indtraadt, en endelig Indstilling fra Bestyrelsen om Anerkendelse af en dertil egnet Mand som Præst for Menigheden, skal der af Ministeriet gøres Indstilling om Bortfald af den Menighed meddelte Anerkendelse som Valgmenighed.

Foreligger der derimod fra Menighedens Bestyrelse Forslag til Ansættelse af en ny Præst for Menigheden, og Betingelserne for dennes Anerkendelse findes at være tilstede, gør Ministeriet Indstilling herom til Kongen.

Naar der har været ansat præsteviet Medhjælper hos en Valgmenighedspræst, der dør eller opgiver sin Stilling, kan denne, hvis Valgmenighedens Bestyrelse ønsker det, med Biskoppens Samtykke besørge Præstegerningen for Menigheden på eget Ansvar under den fornævnte Ledighed.

§ 23.

Ved Tilbagetagelse af den en Valgmenighed meddelte Stadfæstelse betragtes dennes Medlemmer som faldne tilbage til deres Sognemenigheder, hvorom Tilførsel til Kirkebøgerne vil være at gøre af vedkommende Sognepræster. Til Løsning af Sognebaand til en anden Præst end Sognets Præst eller Indtrædelse i en anden Valgmenighed, kræves fornyet Anmeldelse til Provsten paa lovbealet Maade.

Forslaget.

kirkeministeren stille forslag om, at menighedens anerkendelse tilbagekaldes.

(Se § 18, stk. 1.)

(Se § 18, stk. 3.)

*Gældende formulering.***§ 29.**

Naar Stadfæstelsen af en Valgmenighed er tilbagetagen, afgiver Bestyrelsen Menighedens Kirkebøger til Sognepræsten i det Sogn, hvor Valgmenigheden har haft sit Sæde.

§ 30.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1904.

Fra samme Tidspunkt ophæves Lov om Valgmenigheder af 15. Maj 1868 og Lov om Forandring i denne af 7. Juni 1873.

Forslaget.

(Se § 20, stk. 1.)

Kapitel 7.*Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.*

§ 22. Loven træder i kraft den 1. juli 1972.

Stk. 2. Lov nr. 88 af 15. maj 1903 om valgmenigheder ophæves.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.